

2017

Året på Skansen

VERKSAMHETSBERÄTTELSE OCH ÅRSREDOVISNING | ANNUAL REPORT AND FINANCIAL STATEMENT

Östersjön tar form

Östersjön är akut hotad och satsningen Baltic Sea Science Center har aldrig känts mer angelägen.

Sid 10

Sommaren i toner

Det är inte sommar på Skansen utan allsång. 2017 bjöd på flera varianter – för stora, små och körsångare.

Sid 16

Ekonomiskt starkt år

Årets förvaltningsberättelser visar att året gick bra ekonomiskt men hade andra utmaningar.

Sid 38

SKANSENCHEFEN HAR ORDET

Året som gått på Skansen

Det har varit ett intressant år, ett år där vädret och klimatet bjudit på utmaningar för både gäst och byggnader, ett år där vi skapat många värdefulla kontakter och kommit vidare med en rad spännande projekt.

Till en av utmaningarna hör det tuffa beslutet att stänga Biologiska museet. När vi tillkännagav det blev uppmärksamheten stor. Det blev flera inslag i radio och tv, och många artiklar och debattinlägg har framförts i storstadspressen. Kulturdepartementet ville omedelbart ha information om läget. Många har hört av sig och en vänförening har bildats. Vår plan är att söka pengar för renovering och ta fram en verksamhetsidé som passar vår samtid bättre än museets utbud idag.

Vårt stora projekt, bygget av Baltic Sea Science Center, fortskrider enligt plan. Nu är grunden på plats och huset har tagit form. Alla enorma glas till akvarierna har levererats och väntar på att monteras.

Bevarandeprojekt är en viktig del i arbetet med att driva en djurpark och samarbetspartners är viktiga. Vi samarbetar med SNF när det kommer till att rädda vitryggig hackspett, och under året har alla som fikar fair trade-kaffe på Sollidens olika ställen bidragit med 140 000 kronor till vår insamling för bevarandeprojekt.

Skansens högsäsong har rullat på bra. Det tapp av gäster vi upplevde under den kalla våren var svårt att ta igen, men vi hade de högsta publiksiffrorna på fyra år i juli månad. Allsång på Skansen, jazzkvällar, Barnens allsång och livekonserter med Laleh och Per Gessle drog en stor publik. Augusti gick lika bra som föregående år medan september var en lite tuffare månad igen på grund av dåligt

väder. På det hela taget gick sommaren bra budget- och resultatmässigt.

Hösten är både en bra tid för planering och andhämtning. Vårt samarbete med Konsumentföreningen i Stockholm innebar två gästtata dagar den 3 september och 5 november då medlemmar hade fritt inträde på Skansen.

Året avslutades som vanligt med jul- och nyårsfirande. På julafton är det fri entré på Skansen sen ett antal år tillbaka och i år slog gästsiffrorna i taket. 13 451 gäster passade på att gå en vinterpromenad på julafton och på nyårsafton läste skådespelaren Krister Henriksson Tennysons dikt Nyårsklockan.

~~~~~  
The past year at Skansen

2017 was an interesting year with some challenging weather, but the high season went well and was a success in terms of budget and results.

The year concluded with Christmas and New Year celebrations. There was free entry on Christmas Eve, and we set a new record last year with 13,451 visitors. On New Year's Eve, actor Krister Henriksson read Tennyson's poem Ring Out, Wild Bells, and we welcomed 2018 with great pomp and ceremony.

John Brattmyhr  
Skansenchef/Director



# Berguvarna gillar kaffe latte

**Alla som druckit kaffe på Skansens Restauranger under parollen “Visste du att Berguven föredrar kaffe latte” har varit med och bidragit till Skansens insamlingsprojekt för berguvarna. När kaffe-kassan räknades i slutet av året uppgick den till hela 140 000 kronor.**

– Vi är glada att så många valde att stötta berguvarna när de fikade hos oss, säger Anna Dahl som är kommunikationsansvarig på Rasta Kulturrestauranger. Det här kommer vi absolut att fortsätta med som en del i vårt arbete med miljö och hållbarhet.

– Det kommer att räcka en bra bit i vårt berguvsarbete, säger Tomas Frisk som är chef för den zoologiska avdelningen på Skansen.

– Efter att i 30 år ha satt ut berguvar är det nu dags att göra en inventering av berguvar i Stockholms skärgård för att

se vilken effekt utsättningen haft och då kommer de här pengarna väl till pass.

~~~~~

Eagle owls like caffe latte
All those who have drunk coffee at Skansen with the slogan “Did you know that the eagle owl prefers caffe latte?” have helped to raise SEK 140,000 for a fund-raising project.

“After having released eagle owls into Stockholm’s archipelago for 30 years, the time has come to count their numbers and this money will be invaluable,” says the Zoological Department’s Tomas Frisk.

“Efter att ha satt ut berguvar i 30 år är det nu dags att göra en inventering.”

Prova på att dreja

Till sommaren blev den nya uteplatsen vid krukmakeriet klart, och Skansens krukmakare Lars Andersson och Nina Lilljeqvist kunde sätta igång en prova-på-verksamhet för gäster. Dreja är en svår konst men att få prova på en stund var väldigt uppskattat. De kunde sätta över 900 lerklumpar i händerna på blivande keramikere och intresserade gäster från när och fjärran.

~~~~~

Try throwing a pot
Skansen’s potters began hands-on activities for visitors in summer 2017, putting more than 900 lumps of clay into the hands of budding ceramicists from near and far.

Skansen renoverar stolar och stöder Röda Korset

Skansen har startat ett projekt med Röda Korset Mötesplats Kupan Södermalm. Projektet innebär att Skansen förädlar möbler som skänkts till Röda Korsets secondhand butik på Södermalm i gåva, genom att klä om dem i Skansens tapetserarverkstad.

De omklädda möblerna återlämnas sedan till Röda Korsets butik som kan sälja möblerna och använda överskottet till sociala verksamheter.

– Vi är otroligt glada över samarbetet med Skansen då gamla begagnade stolar genom traditionell och kunnig yrkes-

skicklighet och tidsenliga material får ett nytt liv hos en ny ägare. Samtidigt som överskottet gör nytta i Röda Korsets sociala verksamheter, säger Rasmus Canbäck, butikschef på Mötesplats Kupan Södermalm.

Då Skansens tapetserarverkstad levandegör slutet av 1800-talet är det i första hand tidsenliga möbler från tiden omkring förra sekelskiftet eller tidigare som kläs om.

~~~~~

Skansen renovates chairs and supports the Red Cross
Skansen has been transforming furniture donated to one of the Red Cross’s charity shops by reupholstering them at our upholstery workshop. The renovated pieces are then returned to the Red Cross’s shop, where they are sold to raise money.

En inspirerande oas i mässvrimlet

På Formexmässan fick Skansen det aktningvärda uppdraget att stå för innehållet på inspirations- och workshoppytan 2017. Det blev en möjlighet för oss som världens äldsta friluftsmuseum att visa vår historia, produkter och levande förmedling dels i en monter med Skansenbutikens kollektion och i en monter på workshoppytan med hantverk i praktiken.

Alla Formexbesökare- och deltagare fick lära sig mer om, och själva pröva på, vadmalsstampning, vävning, gammaldags julpyssel och täljning – hantverkskunskap och traditioner som numera är på väg att försvinna. På plats fanns också experter från Skansen. Det blev en lustfylld, färgstark och inspirerande oas mitt i sorlet.

Skansenkollektionen är en serie heminredningsprodukter som lanserades 2015. Initialt såldes de endast i Skansens butiker och blev snabbt populära hos gästerna. Under 2016 gick Skansen hela vägen till att bli grossist genom att utveckla en produktserie med inspiration från den mönsterskatt som finns på Skansen, i folkdräkter, textilier, natur och djur.

An inspiring oasis
In 2017, attendees at the Formex trade fair had the opportunity to find out more about – and try their hand at – vanishing skills such as wadmal production, weaving and whittling, with the help of experts from Skansen.

Biologiska museet – stängt men inte nedlagt!

Biologiska museet stängde för allmänheten i slutet av augusti av den anledningen att byggnaden har stora upprustningsbehov. Taket renoveras och hela byggnaden tjäras.

– Just nu ligger presenningar på taken och så kan vi inte ha det, säger Skansenchefen John Brattmyhr. Under sommaren blev det klart att Länsstyrelsen bidrar med drygt 500 000 kronor till en förstudie för en kommande renovering och då beslöt vi att stänga verksamheten tills vidare.

Men John Brattmyhr är optimistisk: – När Biologiska är renoverat kommer det att öppnas igen. Under tiden muséet håller stängt kommer vi att arbeta på att ta fram ett programinnehåll som

lockar fler gäster än muséet gjort de senaste åren. Dagens entréintäkter och ett sparsamt statsanslag räcker inte till för vare sig renoveringsbehoven eller för museets dagliga verksamhet.

Biologiska museet öppnade i november 1893 och blev fyra år senare, 1897, en av de stora attraktionerna på Stockholmsutställningen.

Closed – but not closed down!
The Biological Museum was closed to the public at the end of August for repairs. The roof is being renovated, and the entire building is being tarred. The Biological Museum opened in November 1893, and was one of the main attractions at the Stockholm Exhibition four years later.

Stockholmarnas favoritmuseum 2017

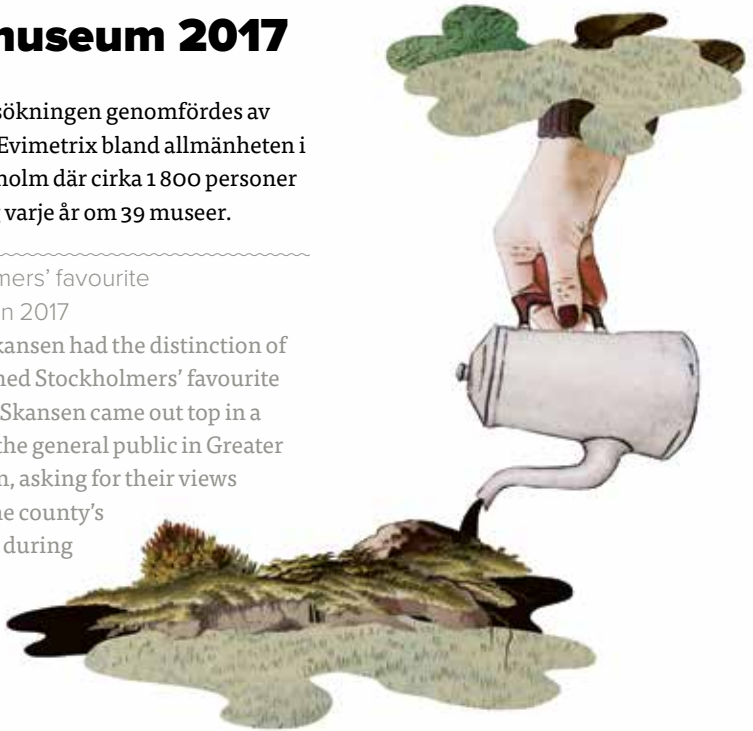
Utmärkelsen "Stockholmarnas favoritmuseum" 2017 gick till Skansen. Detta framgick när en undersökning presenterade hur allmänheten i Storstockholm värderade 39 museer i länet under året.

– Jag är oerhört glad och stolt att stockholmarna väljer oss som sitt favoritmuseum, säger kommunikations- och marknadschefen Maria Torén som tagit fram en ny varumärkesprofil och grafisk form för Skansen.

– Det betyder att vi finns där som ett alternativ hela tiden och det är viktigt. Skansen tog också hem 1:a-priset i kategorin Starkaste varumärket. I kategorin Mest barnvänliga museum kom Skansen på tredjeplats efter Junibacken och Tom Tits Experiment.

Undersökningen genomfördes av företaget Evimetrix bland allmänheten i Storstockholm där cirka 1 800 personer uttalar sig varje år om 39 museer.

Stockholmers' favourite museum in 2017
In 2017, Skansen had the distinction of being named Stockholmers' favourite museum. Skansen came out top in a survey of the general public in Greater Stockholm, asking for their views on 39 of the county's museums during the year.

BALTIC SEA SCIENCE CENTER

Utställningarna tar form

FOKUS: BSSC

Nu har bygget av ett nytt kunskapscenter för Östersjön rullat på under hela 2017. Allt har gått enligt plan, och mycket tid har också ägnats åt innehållet. Tomas Frisk som är avdelningschef på Zoologiska avdelningen har lagt mycket tid på upphandling och Joakim Lundell, som är utställningsansvarig på BSSC, har skissat och arbetat fram stommen för de olika stationerna – både innehåll, teknik och form.

“Vi vill nå ut till främst ungdomar och komma in innanför skinnet på dem.”

– Vi hade en idé om vad vi ville berätta redan från början, säger Tomas Frisk, men så kom vi till själva gestaltningen och då börjar en process där idéerna påverkas av vad som är möjligt och gestaltningen i sin tur påverkas, och hittar nya uttryckssätt, för vad vi vill berätta.

Tomas Frisk.

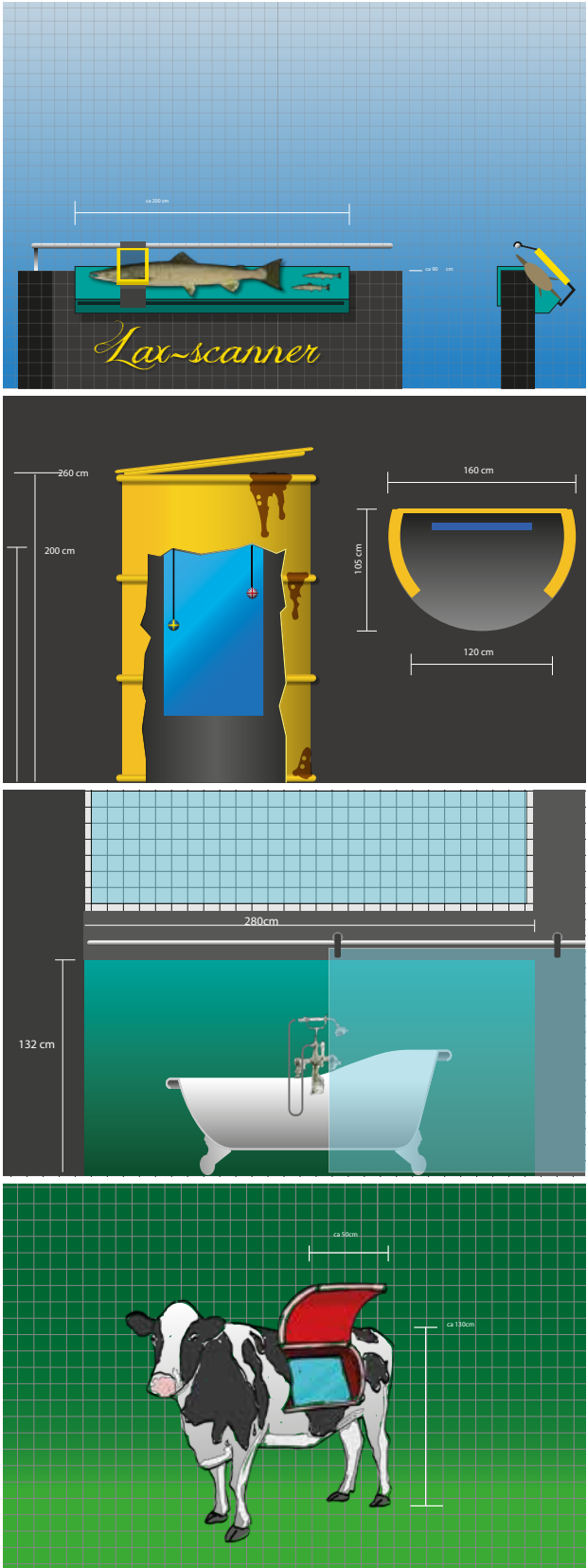
– Utifrån det har vi samlat in offerter och anbud och tagit ställning till vilka leverantörer vi vill jobba med. Det har visat sig bli ett väldigt bra gäng som vi kommer att jobba tillsammans med, och de i sin tur uttrycker också att det här nog är bland det roligaste, meningsfullaste och viktigaste de har gjort.

Joakim Lundell har varit med i processen ett bra tag och jobbat fram underlag och bollat ihop med Skansen för att hitta en utställning som kan locka besökarna att lära sig om den här problematiken som Baltic Sea Science Center ska belysa.

– Vi vill nå ut till främst ungdomar och komma in innanför skinnet på dem, säger Joakim. De sitter mycket med sin mobil och stänger ute världen så hur kan vi nå dem? Vi tänker att vi ska göra en utställning som påverkar alla sinnen. Det är allt från olika material på golven så att det känns annorlunda beroende på var du går, färger och strukturer på väggarna, installationer som du inte kan låta bli att ta på och respons digitalt så att det blir begripligt vad vi visar.

– Dessutom måste det bli stilrent och snyggt presenterat, inflikar Tomas. Det känns som att vi har kommit dit nu, att vi har ett bra tänk med filmer, aktivitet, utställning och så vidare.

The exhibits take shape
The construction of a new knowledge centre about the Baltic Sea is going to plan, and a great deal of time has been spent on its exhibits. Tomas Frisk, Head of the Zoological Department, and Joakim Lundell, Exhibition Manager at BSSC, have sketched out basic structures for the various stations, including their content, technology and form.

FOKUS: BSSC

En djupdykning i Östersjön

Conrad Stralka är verksamhetschef på stiftelsen BalticSea2020 som är de som gör det möjligt för Skansen att bygga Baltic Sea Science Center – ett kunskapscenter om Östersjön.

Hur kommer det sig att du är så intresserad av Östersjön?

– Det började nog för 30 år sedan när jag lärde mig dyka och man fick se Östersjön under ytan, och inte bara över ytan som är normalfallet. Och då märkte man hur utsatt havet var på grund av övergödning. Man såg väldigt lite växtlighet, man såg generellt lite fisk och man var tvungen att dyka under speciella perioder tidigt på våren och sent på hösten för att kunna se någonting över huvud taget. Men å andra sidan så finns det ju andra saker med Östersjön som att det inte finns någon mask som äter på våra träbåtar vilket gör att vraken ofta ligger kvar och är fina. Någonstans där grundlades intresset.

– Jag är utbildad ekonom och har jobbat inom stora företag utomlands och i Sverige i 15 år. Senast i Statoil i Norge. Jag reste mycket i jobbet och kom till en punkt att nu vill jag göra något annat. Och som det blir ibland, slumpar sig, stötte jag på Björn Carlsson och han hade en spännande historia att berätta om sin stiftelse så då tänkte jag att det här är något helt annat än det jag jobbat med och det kändes bra också att få jobba på den ”goda” sidan till skillnad från oljeindustrin som nog ses mer som ”ond”.

– Stiftelsen BalticSea2020 drivs i mångt och mycket som ett företag – jag brukar säga att vi har en halv balansräkning. Vi ger bara ut pengar och det i sig är ju en unik situation. Vi driver det som ett företag och det gör att vi upplevs av vissa som

väldigt noggranna. Å andra sidan tror vi att det uppfattas som att vi faktiskt är intresserade av vad folk håller på med. I forskarvärlden är det ofta så att man får ett anslag, sen jobbar man med det på sin kammare i tre år och presenterar en slutrapport. Men vi är väldigt aktiva i vårt sätt att följa alla våra projekt, som till dags dato är en bit över 100. Ett femtontal är pågående idag och 85 slutförda.

Vad kan du säga om Östersjöns situation idag?

– De sista 20 år har faktiskt många saker blivit bättre. Många länder, däribland Polen och länderna i Baltikum har gjort stora investeringar i till exempel reningsverk. Man har generellt spridit det som vi i Sverige kallar ”Greppa näringen” – enkla åtgärder som bönder kan göra själva för att minska läckaget av näringsämnen från djurhållning och växtodling.

– Allt det här har sammantaget bidragit till att minska tillflödet av näringsämnen ut i Östersjön så pass att man idag kan säga att vi är på samma nivå som för 50 år sedan. Samtidigt ska vi ha klart för oss att vi har en historisk skuld i Östersjön. Vi har släppt ut enorma mängder under många år och de ligger lagrade i sedimenten och det är framförallt fosfor vi talar om då. Det som är olyckligt är att när det uppstår syrebrist i botten sedimenten frigörs fosfor som normalt ligger bunden i järn,

“Vi har satt igång det här självspelande pianot som vi inte kan kontrollera och de syrefria bottenarna sprider ut sig hela tiden.”

eller andra mineraler. När syreatomen försvinner släpper järnmolekylen sin del av fosforpartikeln som svävar upp i vattenpelaren. Fosfor är ett väldigt potent gödningsmedel för växter och det är då vi får de här enormt kraftfulla algbloomingarna. Det blir ett slags Moment 22.

– När algbloomingarna dör så sjunker algerna ner på botten där de bryts ner, vilket kräver syre,

syret försvinner, ännu mer fosfor frigörs och så får vi ett självspelande piano där den historiska skulden driver på övergödningen.

– Så, har det blivit bättre? Ja, det har det, för vi släpper ut mycket mindre idag, och det görs saker för att minska utsläpp av plast och miljögifter bland annat. Men vi har den här olyckliga situationen med stora mängder ute i havet.

– Vi har satt igång det här självspelande pianot som vi inte kan kontrollera och de syrefria bottenarna sprider ut sig hela tiden. Det in sin tur har lett till att vissa fiskarter, framför allt Östersjötorsken, drabbas väldigt hårt. Det är en bottenlevande fisk i huvudsak och den lägger sina ägg som ligger och flyter strax över botten och är det då syrebrist på botten dör äggen. Av torskens tre stora lekområden är två idag utslagna. Så det är bättre men samtidigt så finns det också stora problem.

Vad skulle du säga krävs för att vända situationen helt och hållet? Går det?

– I teorin skulle man ingenjörsmässigt kunna binda fosfor genom att fälla aluminium i hela havet, men det är inte en realistisk åtgärd.

– Jag tror att vägen framåt är att fortsätta att arbeta envetet på land med att hindra läckaget, se till att vi påverkar havet så lite vi kan när vi väl är där ute. Det innebär till exempel att stora kryssningsfartyg inte får tömma sina svartvattentankar i Östersjön utan de måste tömmas i land. På det sättet kommer sakta havet att återhämta sig. Någon annan väg framåt finns inte.

Diving deeper into the Baltic Sea

Conrad Stralka is Operational Manager of the BalticSea2020 Foundation, which has enabled Skansen to build the Baltic Sea Science Center. What can you tell us about the current situation of the Baltic Sea?

“Many things have actually improved during the last twenty years. Several countries, including Poland and the Baltic States, have invested in facilities such as sewage treatment works. Simple initiatives that farmers can take to reduce nutrient leaching from livestock and crops have become more widespread. Together, these improvements have helped to reduce the flow of nutrients into the Baltic Sea to such an extent that we are now at roughly the same level as fifty years ago. At the same time, we must remember that we still owe the Baltic a historic debt.”

Conrad Stralka.

SOMMAR, SOMMAR, SOMMAR

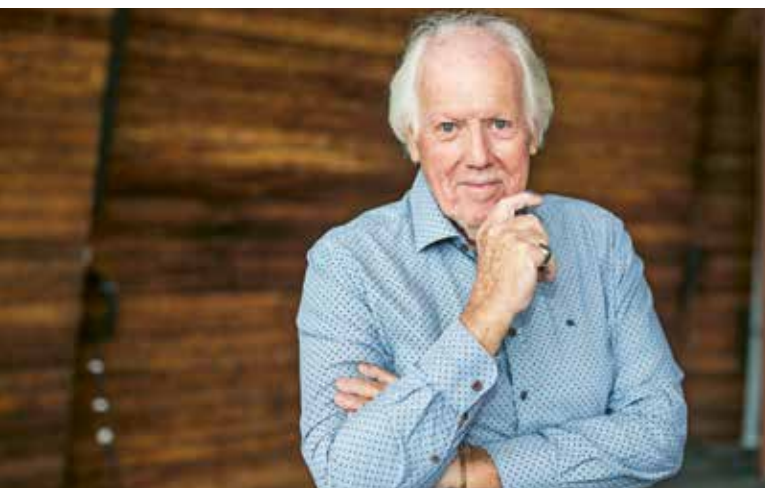
FOKUS: SOMMAR

Sommar på Skansen bjuder på mycket musik och dans. Det är låtspel i hus och gårdar, dans fem dagar i veckan, och på Sollidenscenen kan man som gäst ta del av körsång, allsång, Barnens allsång, jazzkvällar och livekonserter.

Svante Thuresson – jazzlegenden på Sollidenscenen

Sommaren 2017 var det femte året för Svante Thuresson som presentatör och programledare för jazzkvällarna på Sollidenscenen – Blå måndag.

Under åren har en rad svenska och utländska jazzmusiker gäststat scenen och 2017 bjöd på musik av bland andra Vivian Buczek, Meta Roos, Harry Allen, Peter Getz, Lisa Nilsson, Nisse Sandström, Knut Riisnaes och Jesper Thilo och av Svante själv under en kväll dedikerad till Beppe Wolgers.

Vad tar du med dig från sommaren 2017?

– Att det var ett så omväxlande program och att det höll så hög kvalitet. Det var verkligen kul och välspelat rakt igenom, säger Svante Thuresson.

– En bra sak var också att vi inte hade en enda regnkväll på hela sommaren. Det är viktigt både för oss på scenen och för publiken.

Vad har du för förebilder?

– När jag började så var det egentligen bara Frank Sinatra som stack ut bland manliga sångare. Han sjöng jazz även om det egentligen var dåtidens schlager. Senare lyssnade jag mycket på Ray Charles och Carmen McRae för att nämna några.

Om du skulle få bjuda in önskegäster, oavsett när de levde, till Blå måndag, vilka blir det då?

– Då blir det Frank, Ray och Carmen. Det skulle vara en ära att få ha dem på scenen.

Vad tar du med dig från sommarens säsong?

– Att vi får med oss huskompet från tidigare år. De är suveräna, passar allt och spelar allt. Det är också skönt att börja ha en rutin, en vana, att leda programmet.

– Sen vill jag gärna ha med mig publiken, och gärna några till. De som kommer på jazzen är trogna och inbitna jazzvänner. Jag träffar några av dem ibland på stan och brukar få frågan om det blir jazz i sommar igen – och det blir det!

Blå måndag är en del i det som blivit jazzkvällar på Skansen. Husbandet består av bandleader och bas Hans Backenroth, piano Mikael Skoglund och trummor Jocke Ekberg. Programledare är Svante Thuresson. Blå måndag hade i snitt 1100 konsertbesökare per konsert.

Svante Thuresson – a legendary performer
Mondays are dedicated to the jazz concert series Blå måndag on the Solliden stage. Svante Thuresson, singer and musician, presents the program.

“Ta i från tårna bara och sjung med och från hjärtat”

Sanna Nielsen – vad minns du bäst från sommaren?

– Oj, vad svårt att välja bara ett minne! Det finns ju så många. När Lisa Nilsson var där till exempel och vi sjöng tillsammans i hennes vackra ”Allt jag behöver nu”. Ett annat minne är när de oerhört begåvade unga killarna som vi känner från Billy Elliot var där och dansade och sjöng fantastiskt. De är verkligen framtidens stjärnor!

Vilken kväll var roligast – om det går att välja?

– Svårt att välja såklart men det är alltid extra kittlande när första programmet sänds. Jag hade övat så mycket på den där fiolen till öppningsnumret och jag var glad att det inte lät så illa som jag trodde det skulle göra. I sista programmet var bland annat Danny Saucedo gäst och det var ordentligt party på Skansen. Jag tyckte det var väldigt kul att intervjua honom. Otroligt bjussig artist!

Dina egna förebilder – vilka är det?

– Jag har en hel del, men de främsta är väl Lill-Babs och Celine Dion.

Om du fick välja helt fritt bland dina egna förebilder – vem skulle du helst bjudit in till allsång?

– Celine Dion vore ju lysande! Jag skulle förmodligen inte få ur mig en enda mening om jag fick träffa henne.

Bästa tipset för en bra sånginsats i publiken?

– Ta i från tårna bara och sjung med och från hjärtat. Det är det absolut bästa tipset.

~~~~~  
“Give all and sing from the heart”  
Sanna Nielsen presents the popular broadcast Allsång på Skansen, singalong at Skansen. Her best advice to the audience is to give all and sing from the heart.





FOKUS: SOMMAR

# Barnens allsång – i 13 år

**Barnens allsång bjuder på sång, musik och trolleri på Sollidenscenen tillsammans med Ayla Kabaca och Tobbe Trollkarl, Krumelurorkestern samt barnkören Spektrum.**

Ayla Kabaca, hur många säsonger har du kört nu?

– Jag startade 2006 så det blir 13:e året. Bosse Larsson är väl den som har lett allsången längst? Men snart har jag kört lika länge som Bosse.

Vad är det bästa med Barnens allsång?

– Den glada stämningen! Min känsla är att publiken, vi på scenen, runt och bakom scenen – ja alla – känner samma härliga sommaglädje. Till och med när det är regnigt och blåsig.

Har du något extra roligt minne från sommaren 2017?

– Jag var ju höggravid och det kom faktiskt fram en kvinna till mig efter en show och sa: Jag är barnmorska och vi planerar att komma de tre sista gångerna också. Ja bara så att du vet, om du skulle behöva min hjälp.

Snacka om att vi har en fin publik. (Hon behövde inte rycka in. Sibylla kom 10 dagar efter sista allsången).

Du körde dans runt granen med Julorkestern på Skansen också. Får du semester någon gång?

– Haha, den frågan får jag rätt ofta. På sommaren brukar vi ta semester direkt när barnen slutar skolan fram tills vi börjar repa. Det blir cirka två veckor. Sen kan vi ju småsemestra lite dagar här och där. Efter sista dans runt granen brukar vi också vara rätt möra så då äter vi knäck fram till nyår!

Favoritsång?

– Det är något visst med Nu alla vänner är det sommarlov, vår signaturlåt. Introt är så tydligt.

Direkt känner jag bara: Nu kör vi!

Favoritartist?

– Det är ju alltid skoj med artister som verkligen gillar allsång. Och jag blir rörd till exempel när jag ser ett hav av små mini-Dolly Styleartister som när Dolly Style gästade i somras.

Största inflytande på din karriär?

– Artist menar du? Ja då måste det nog vara Madonna. Oj vad jag lyssnade på henne under min uppväxt. Annars helt klart min stora familj. Utan tvekan, alla på sitt sätt.

Singalong for children

Ayla Kabaca is a popular entertainer with years of experience presenting the singalong for children at Skansen, Barnens allsång.





## Körklang med populära artister

För andra året genomfördes serien Körklang på Sollidenscenen 6, 13 och 20 juli. I Körklang fick publiken vara med och bilda trestämmig storkör tillsammans med Simon Ljungman som programledare, populära gästartister och inbjuden gästkör. Varje tillfälle

hade ett eget musikaliskt tema. Den 6 juli hade tema Rock med Ola Salo och Mölnlycke Rockkör, 13 juli tema Musikal med Peter Johansson och Örebro Studentsångare och 20 juli tema Gospel med LaGaylia Frazier och Vasa Gospel. Programserien gjordes i samarbete med Sveriges Körförbund och We Are Voice.

Körklang with famous artists

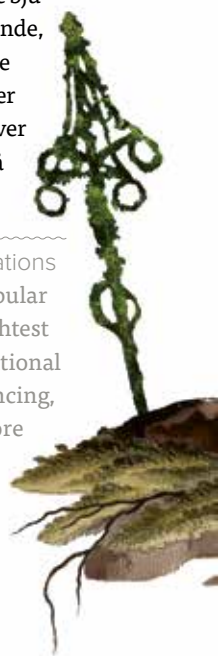
In Körklang the audience could join in and sing in parts with visiting famous artists and choirs on the Solliden stage.

Ola Salo.

## Midsommar lockade till dans och firande

Midsommar på Skansen är några av de mest välbesökta dagarna på året. De bjuder på traditionellt midsommarfirande, folkdans, konserter samt berättande och gestaltning av folktro och sägner under de ljusaste dygnet på året. Över 37 000 gäster firade midsommar på Skansen i år den 23–25 juni.

Midsummer dancing and celebrations Midsummer is one of the most popular times for visiting Skansen. The lightest days of the year are a time for traditional Midsummer celebrations, folk dancing, concerts, folklore and legends. More than 37,000 visitors celebrated Midsummer at Skansen from 23 to 25 June last year.



## Drop-in bröllop vigde 324 par

För åttonde året i rad hölls utomhusbröllop på Tingsvallen den 10 juni. Drop-in-bröllop ger möjlighet för brudpar att gifta sig på ett enkelt, anspråkslöst och annorlunda sätt till ett bra pris. Det blir modernt men ändå traditionellt och är ett av de sätt som Skansen skapar nya traditioner. En positiv dag för mycket kärlek och glädje i luften då 324 par vigde sig på Skansen.

Drop-in wedding sees 324 couples get hitched

For the eighth year running, outdoor weddings were held at Tingsvallen on 10 June and 324 couples took the opportunity to get married at Skansen.





Kyrkhultstugan, på sin tid Blekingestugan, var den första byggnaden som uppfördes på Skansen.

# Berättarkartan visar vägen

**Cortina Lange är avdelningschef för Kulturhistoriska avdelningen på Skansen och ansvarar för allt som gästen möter ute i museiverksamheten. Hon har nu tillsammans med kollegor påbörjat lanseringen av Skansens Berättarkarta, ett nytt verktyg för förmedling.**

Varför behöver vi en Berättarkarta på Skansen?

– Vi behöver ett verktyg som överskådligt visar berättelserna vi levandegör. För att få struktur skapade vi Skansens berättarkarta. I placerar vi berättelserna och miljöerna till en specifik tid med stora omvandlingar i historien. Till exempel 1840-talet, då liberalismens idéer växer sig starka såsom demokratisering, ökad yttrandefrihet och minskat religionsförtryck. Händelser som har format den tid vi lever i idag, tankar och idéer som vi tar för givna – angelägna berättelser som angår och berör oss idag. För varje ny generation måste

historien återerövas om och om igen. Vår uppgift är att hjälpa till med detta och det gör vi genom att levandegöra vår historia.

– Berättelserna bärs fram av människor som antingen levt eller som vi skapar utifrån de levnadsöden som vi kan ta del av. I Boktryckarbostaden möter vi till exempel ett fiktivt par, Henric och Beata, som ger ut en liberal tidning. I Skånegården lyfter vi fram berättelsen om de småjordbrukare som bodde i huset på 1920-talet.

– Ett annat exempel på hur vi använder kartan är det pågående arbetet i



Cortina Lange.

Kyrkhultstugan. Det var en av de första byggnader som uppfördes på Skansen, då under namnet Blekingestugan. Nu har vi fått medel från en givare, vilket gör att vi kan vi 2019 kommer kunna visa stugan, som Hazelius gestaltade den. Vi vill berätta om tiden då Skansen skapades, om den samtid Hazelius verkade i och de idéströmningar som influerade honom vid skapandet av friluftsmuseet som ett kollektivt minne. Det ska också handla om Kyrkhult som plats, om iscensättningen av en socken, en tid och ett landskap.

– Genom att återskapa Kyrkhultstugan i dess 1890-talsgestaltning vill vi

## “Historiska händelser måste återerövas igen och igen.”

ge dagens Skansenbesökare möjlighet att reflektera över på vilket sätt minnen formar oss som människor och det samhälle vi lever i. Hur vi skapar minnen och vilken betydelse föremål, inredningar och byggnader har för oss för att få kontakt med det förflutna.

– Med stöd i modern forskning vill vi belysa några av Hazelius centrala formuleringar, bland annat uttryckt i stadgarna för Nordiska museet, som ”gagna vetenskapen”, ”upptaga och vårda minnen” och ”väcka och nära fosterlandskänslan” och hur det påverkar Skansen och gästens möte med Skansen idag.

Descriptive map shows the way In order to structure our educational efforts, we have created a descriptive map that places all our environments in a time and a social perspective, and provides starting points for important narratives via either real historical people or characters we have created based on people's life stories.



Skogaholms herrgårdskök sjöd av liv under juli månad då gäster på Skansen kunde ta del av dramatiserade visningar på svenska och engelska. Totalt genomfördes 153 visningar av Skogaholms herrgård.





Kolonistugorna från 1920- och 1940-talet.



Växthuset vid Skånegården.

# Vår och höst på Skansen

**Våren är en härlig tid även på Skansen. Det gror och spirar i rabatterna, kolonisterna öppnar upp stugorna och temahelgerna Välkommen våren tipsar om vårstädning och trädgårdsslöjd.**

Det är också då Astrid Lindgrens härliga berättelser genomsyrar hela Skansen under en helg med teater, lekar och bus i samarbete med Rabén & Sjögren, Astrid Lindgrens Värld och Saltkråkan.

I samband med den helgen infaller också Barn & Böcker som syftar till att stimulera barns läslust och språkutveckling och locka barn att läsa barnboks författare från andra delar av världen än den västerländska.

Barn & Böcker är ett samarbete mellan Stockholms stads utbildningsförvaltning, Stockholms stadsbibliotek, Stiftelsen Skansen och Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne (ALMA).

Hösten på Skansen handlar om hantverk, om bröd och textilier, hantverksdagar i stadskvarteren och höstmarknad med sommarens skörd och allehanda produkter som rep, färgpigment och penslar samt korv, honung, marmelad och annan mat.

Under bröddagarna kan man som besökare ta del av hur bröd bakades förr i tiden i olika delar av Sverige och hur man under nödår tvingades dryga ut mjölet med bark, ollon och ärter.

Ett återkommande program är Lin och ull om hur det går till att bräka, skäkta, häckla och spåna. Det har sen några år fått förstärkning i form av Spinnrocka loss – en tävling i samarbete med Slöjd Stockholm. Konkurrencen var hårfin.

~~~~~  
Spring and autumn at Skansen

The events in spring and autumn focus on craft and gardening, as well as educational programs and traditions like Easter and Walpurgis.

“Hösten på Skansen handlar om hantverk, om bröd och textilier och höstmarknad med sommarens skörd.”

Pippi sätter Kling och Klang på plats.

Skansenäpplen på gång

Park- och trädgårdsavdelningens trädgårdsmästare har ympat "Skansenäpplet" på ett tiotal nya träd. Det var under sommaren 2016 som ett nytt äpple upptäcktes på en sluttning nedanför Solliden. Äpplen som uppstår spontant är sällan goda men det här äpplet har mycket goda egenskaper i smak och doft och tanken är att driva upp en ny sort som Skansen kan sälja vidare till trädgårdsintresserade.

The Skansen apple

In summer 2016, a new type of apple was discovered on a hillside below Solliden. The apple has excellent flavour and aroma, and the idea is to cultivate a new variety that Skansen can sell to gardening enthusiasts. Around ten trees were grafted during the summer.

Nya hänvisnings-skyltar på området

Under 2017 ersattes alla vägvisare med skyltar som följer den nya grafiska profilen.

– Vi har bytt ut samtliga cirka 500 hänvisningspilar som guidar besökare runt på området, säger marknads- och kommunikationschef Maria Torén. Vi hoppas att det ska hjälpa alla att hitta lättare på Skansen.

– Det var bra att gå igenom alla skyltar och verkligen fundera på vad som behövdes och vad som skulle förbättras. Vi kammade igenom hela området och jag tror att med några få undantag har vi identifierat och bytt ut alla riktningsskyltar på området. Sen kommer nästa steg och det är att byta ut

och se över alla kulturhistoriska skyltar vilket har blivit ännu viktigare nu när vi kommer att tillgängliggöra ett antal stängda miljöer i stadskvarteren.

New direction signs

During 2017, all our signposts were replaced with signs that follow our new graphic profile.

"We've replaced all 500 signage arrows that guide our visitors," explains Head of Marketing and Internal Communications Maria Torén. "We hope this will make it easier for everyone to find their way around Skansen."

INTERVJU

Karin Ringholm ansvarar för utomhusmiljön

Karin Ringholm började som avdelningschef för Park- och trädgårdsavdelningen i december 2014 och är inne på sitt fjärde år. "Jag har förstått att man är nyanställd i nio år, säger hon. Ibland känns det som om jag varit här i många år och ibland känner jag mig helt ny. Det är en komplex verksamhet här på Skansen."

Vad gjorde ni under 2017?

– Året började med planering inför kommande säsong och med löpande sysslor som slyröjning och snöröjning.

– I april tar säsongen fart. Då kommer våra säsongsanställda och sen är det parkarbete som gäller – plantera vårblommor, vårstädning i trädgårdar, sandsopning i parken, röjning i djurhågn, och så rullar det på hela sommaren. Ut med sommarblommor, plantera sådder i trädgårdarna och vattna, vattna, vattna.

– Och klippa gräs, men det är ändå ganska lite gräsklippning på grund av de vitkindade gässen. De klipper gräs och gödslar våra gräsmattor samtidigt, även om de håller gräset lite väl kort. Tingsvallen brukar vara som vackrast i september-oktober när den fått vara ifred från gässen ett tag. När säsongen är igång är det också mycket jobb för scenografi-gruppen med att förbereda för konserter, midsommar, drop in-bröllop, allsång och allt annat som händer på Skansen.

– Vi fick det nya växthuset på plats vid Skånegården där vi hade en utställning med retroväxter som var väldigt välbesökt. Vi fick tre fyllda gästböcker med hälsningar från hela världen. Vi gjorde också i ordning nya picknickplatser på Offerholmen. De platser som fanns vid Orsakullen behövde flyttas på så ofta på grund av olika program att vi ville hitta en permanent picknickplats i samma område. Vi fick hjälp att bygga en fantastiskt fin bro över till

holmen, väldigt lik den som fanns en gång i tiden.

– Vi testade också att odla gråärter som är den svenska motsvarigheten till kikärter. Vi fick 31 sorter att plantera ut av föreningen Sesam och gjorde om Möjligheternas trädgård till Gråärtans lustgård istället. Det var väldigt roligt att se alla olika sorters baljor som växte i storlek och färg och utseende på ärter. De var lila, vinröda och gula. Grå blir de först när man torkar dem.

– Vi började med trädgårdsprat 2016 och utökade programmet 2017. Det var prat varje onsdag klockan två och de kunde handla om allt från gråärter, fjärlsträdgården, vilda växter eller våra ängar, och det var väldigt uppskattat av de som hittade fram. Förmedling är något vi jobbar på att utöka och hoppas att vi ska kunna leverera mer av i framtiden.

Responsibility for the outdoor environment Karin Ringholm has headed up our Parks and Gardens department for four years. Her year began with a large water leak, and continued with field peas, gardening equipment, new picnic spots and a fantastic new greenhouse at Skåne Farmstead.

Lill-Skansen viktig för alla barn

Att nå barn och unga med information om djur och natur är en av huvudmålsättningarna på Lill-Skansen.

Lill-Skansen är en plats där barn möter mindre djur och kan lära sig att ta hand om sitt husdjur, om miljö och hållbarhet och att förstå sambandet mellan maten på bordet och djuren som står för mycket av den.

Nytt för 2017 var "Dagens djur" på Lill-Skansen. Varje dag under högsåsong och på helgerna under lågsåsong, presenteras ett djur för barnen som är på plats. Djurvårdarna berättar fakta och kuriosa om djuret och barnen får se djuren på nära håll. För många kan det vara första gången som de får se djuret och syftet är att skapa förståelse och känsla för djur och natur. Under högsåsong, från maj till september,

spelas det också teater på Lill-Skansen. Föreställningarna har ofta djurtema och en är helt ordlös vilket fungerar bra för barn från andra länder eller barn med hörselnedsättning.

The Children's Zoo
The Children's Zoo is a place where young visitors can meet small animals and learn to care for their pets. They can also find out about the environment and sustainability, and understand the link between the food on their plates and the animals that provide much of what they eat. Teaching children and young people about animals and nature is one of the main aims of the Children's Zoo.

Bevarande- arbete blir allt mer angeläget

Ett av Skansens uppdrag är att bidra till biologisk mångfald så långt det är möjligt. Olika bevarandeprojekt är en del i det arbetet och för att vara framgångsrika är samarbete med andra aktörer på området av största vikt.

Under 2017 har dialog förts med en rad organisationer och företag för att öka Skansens bevarandearbete. Vidare har Skansen fortsatt strävat efter att öka sin insats för artbevarande. Skansen har även förändrat sin djurkollektion under året för att öka insatsen i rena djurparksprojekt för bevarande av arter.

Ytterligare en vitryggsvolvjär har byggts i hopp om att Skansen i framtiden ska kunna bidra med individer av vitryggig hackspett till utsättning. Arten är akut hotad i Sverige. Projektet drivs av Svenska Naturskyddsföreningen i samarbete med Skansen, Nordens Ark och Järvzoo. Under

En visent flyttade under året till Gotland.

2017 fanns cirka 35 vilda vitryggiga hackspettar i Sverige, av vilka hälften härrörde från fåglar utsatta genom projektet tidigare år. Förutom utsättning av fåglar krävs ett långsiktigt arbete för att öka andelen lövskog i Sverige.

På Lill-Skansen finns nu svalparakiter och rödbröstad lori som är två mycket hotade arter och ingår i europeiska bevarandeprogram inom djurparker.

En visent har skickats till ett avelsprojekt på Gotland och förhoppningen är att det i förlängningen leder till fler vilda visenter.

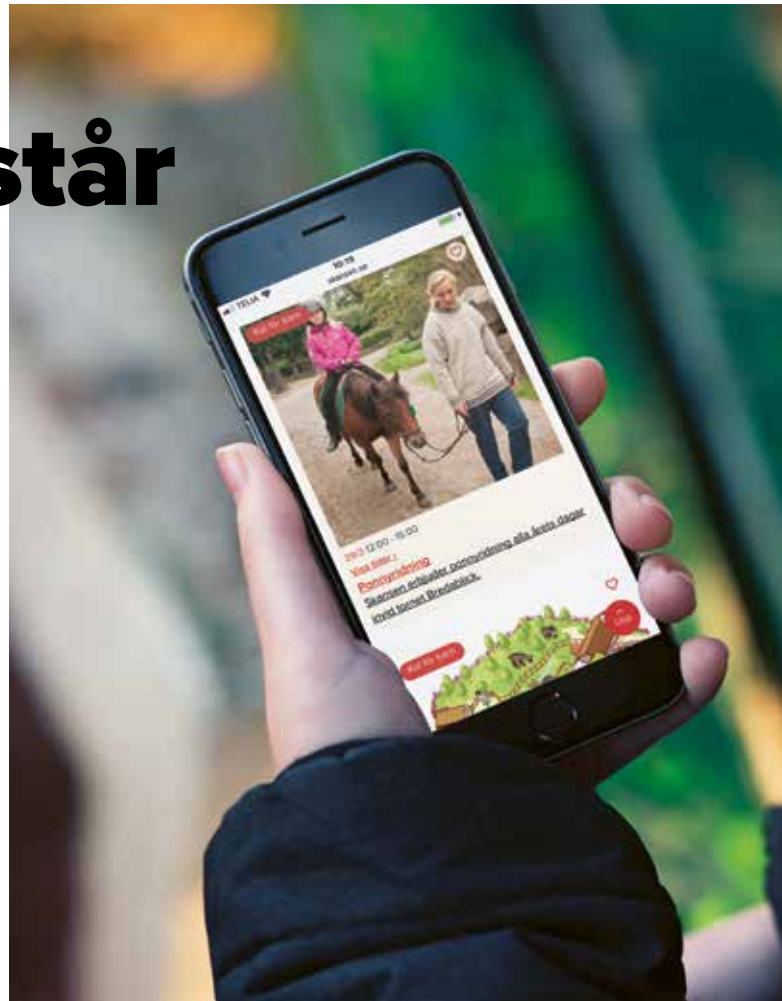
The growing importance of preservation work
One of Skansen's aims is to contribute towards biological diversity wherever possible. Various preservation projects are part of this work, and our cooperation with other players within this area is of the utmost importance if we are to succeed. During 2017, we have been involved in dialogue with a number of organisations and businesses to expand Skansen's preservation work.

Vitryggig hackspett.

Det digitala landskapet står inte still

Maria Torén, avdelningschef på Marknads- och kommunikationsavdelningen och Karin Algvik, gruppchef för marknadsgruppen och ansvarig för digitala kanaler, har att göra när det kommer till det digitala landskapet. Utvecklingen går hisnande snabbt framåt.

– För ett år sen låg vi i startgropen för att ta fram en ny webb, berättar Karin. Den lanserades i slutet av april 2017 och redan då började den vara föråldrad. Våra gäster flyttar sig från hemsidor till Facebook, Messenger och andra sociala media. En webb är numera mest en landningssida för den som söker information på egen hand, och de blir färre för varje dag. Nu vill man få information serverad utifrån sina egna behov och direktkontakt. Det blir kortare och kortare linor mellan oss och gästen. Nu hör gästen av sig via Messenger och vill veta direkt vad de behöver veta för sitt besök

– Det ställer helt andra krav på hur vi arbetar så att vi kan möta de här behoven, säger Maria. Vi måste ha beredskap dygnet runt.

– Skansen hade cirka 2,5 miljoner gäster på hemsidan. Nu har vi fortfarande 2,5 miljoner

digitala gäster, eller ännu fler, men i flera olika kanaler.

– Vi riktar om vår marknadsföring till att bli mer och mer digital, säger Maria. Nu ser vi hur många som följer oss på Facebook, ser ett event och bestämmer sig för att delta och köper biljetten direkt där och då. Man passerade inte ens skansen.se. Webben blir en förlängning av en kampanj med landningssidor.

– När vi gjorden den nya webben tänkte vi mobile first men nu ser vi att det är mobile only och det är en

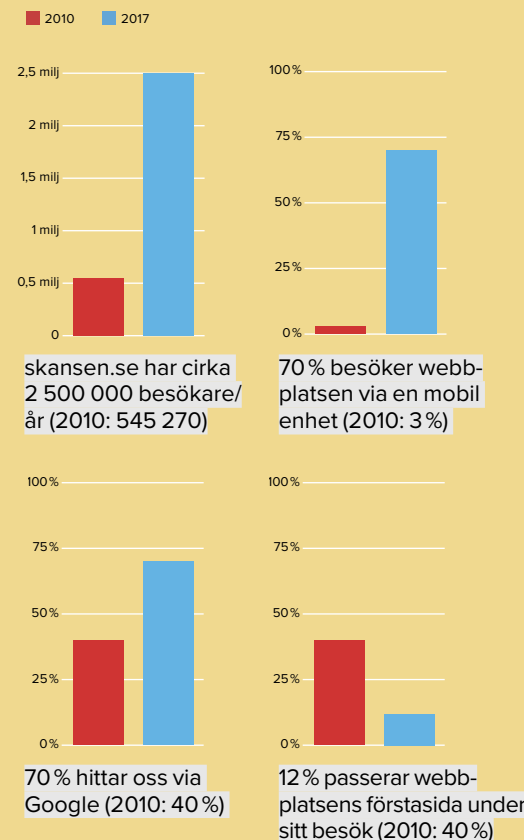
Hur lång tid tog det att nå 50 miljoner användare för:

KÄLLA: RAPPORTEN SVENSKARNA OCH INTERNET (2017)

Skansens webbplats är en viktig kanal men hur man hittat dit har förändrats

“När vi gjorden den nya webben tänkte vi mobile first men nu ser vi att det är mobile only.”

oerhört snabb förändring, säger Karin. Det är inte ens 25 % som använder dator. Man sköter allt via telefonen.

Det går så otroligt fort, säger Maria. Vi har tittat på användningen av Swish som 2014 låg på 4 %, idag ligger den på 80 % (Källa: Svenskarna och internet 2017).

Så vad är strategin framåt?

– Vi kommer att satsa ännu mer på det digitala, säger Karin.

– Vi lägger en digital marknadsföringsmatta över hela året och köper specifika målgrupper. Vi går ut på Facebook, Instagram. Vi ligger med rörligt på Youtube. Det är en annan trend – att ingen läser text längre, om den inte ligger som text på en video så man slipper ha ljudet på.

Hur kommunicerar man när folk inte läser text längre?

– Det håller vi på och utforskar som bäst, säger Maria. Vi ser förstås att direktkontakt via till exempel Messenger är nödvändigt, vi tittar på stories, vi är aktiva på sociala media hela tiden och vi ser att det ger resultat. Vi tog in en social mediastrateg som gick igenom våra kanaler i höstas, för att se vad vi ska göra bättre. Vi fick väldigt fina betyg på 2017 års arbete så vi går in i 2018 med gott mod och med en tydlig digital plan.

The ever-changing digital landscape

A new website was launched at the end of April 2017, and started to become out-of-date straight away. Skansen's visitors are moving away from websites in favour of Facebook, Messenger and other social media channels. They now want to receive information based on their own needs, using Messenger instead to find out what they need to know before visiting.

Maria Torén.

Karin Algvik.

Barnmorskan på Skansen

Barnmorskan på Skansen, ett samarbete med Svenska barnmorskeförbundet, sju sattes under fyra helger hösten 2017. Volontärer med lång erfarenhet i yrket gestaltade barnmorskan Hilda Andersson som verkade på 1920- och 1930-talet. Den som var i tjänst rörde sig över Skansen från Järnhandlarbostaden till Statarlängan i uniform och med väskan på cykeln och pratade med folk de mötte.

Barnmorskans möte med Skansens gäster föregicks av ett grundligt förarbete i samarbete med Svenska Barnmorskeförbundet och med stöd från Vårdförbundet kunde Skansen också sy upp historiskt korrekta uniformer till verksamheten.

Madeleine Kilsbeck är en av de sjutton volontärerna som gestaltar barnmorska Hilda Andersson.

– Just den här perioden, på 1920-talet, var det så mycket som skedde. Dels blev det en legitimation, det blev en tvåårig utbildning och så småningom också en uniform som symboliserade yrket.

– Den svenska barnmorskan har en unik ställning i och med att de har befogenhet att sköta den normala graviditeten och förlossningen och gör det ända tills det blir någon avvikelse då man kallar in en doktor. Det är unikt för Sverige. Vi har också hand om preventivmedelsförskrivning. I andra länder är det läkare som skriver ut.

Hur var det att vara barnmorska på Skansen?

– Det var väldigt spännande med många spännande möten och frågor. Om högt och lågt, många berättelser. Det var också flera som kom och letade efter barnmorskan för att de hade läst om det. När jag pratat ett tag med någon fick jag ofta den förvånade frågan "Är du barnmorska?" och en reaktion från en gäst var "Äntligen en barnmorska på Skansen, det var på tiden!"

Midwife at Skansen

The Midwife at Skansen initiative was launched during four autumn weekends in 2017, in partnership with the Swedish Association of Midwives. Volunteers with extensive professional experience played the part of midwife Hilda Andersson, who worked in the 1920s and 1930s.

“Den svenska barnmorskan har en unik ställning i och med att de har befogenhet att sköta den normala graviditeten.”

Barnmorskan berättar om hur det gick till med hemförlossning.

Mamman i sängen och barnet på vågen

Barnmorskor på 1930-talet.

Utanför Statarlängan.

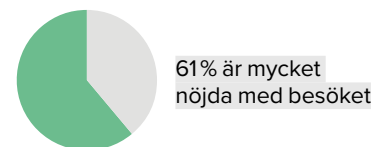
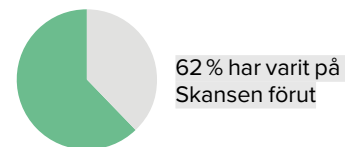
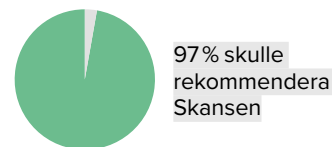
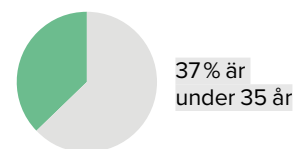
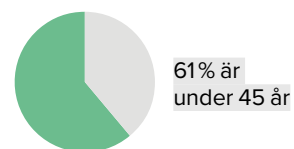
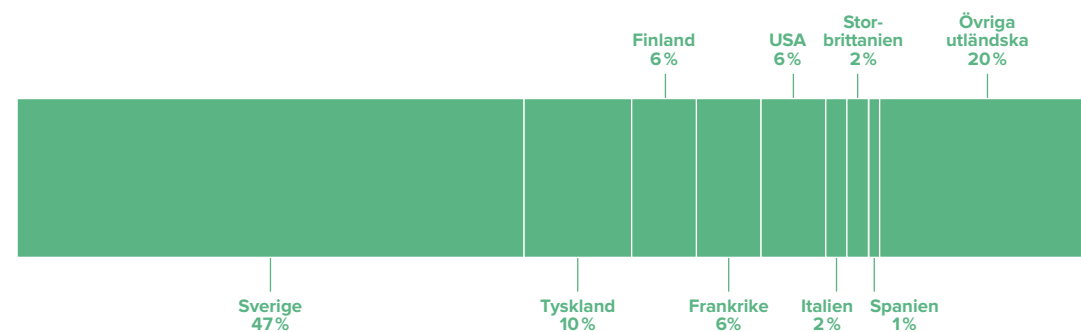
Vem besöker Skansen?

Statistik från 2017 visar att **47% av Skansens gäster är svenskar och 53% utländska gäster från främst Tyskland, USA, Finland, Frankrike och UK.** De har blivit yngre, fler skulle rekommendera ett besök på Skansen och **10% fler är mycket nöjda med besöket 2017.**

Who visits Skansen?

Statistics from 2017 show that 47% of Skansen's visitors are Swedes, with the remaining 53% being foreign visitors mainly from Germany, the USA, Finland, France and the UK.

Our visitors are becoming younger. More of them would recommend visiting Skansen, and 10% more were very satisfied with their visit in 2017.

Välkomna gästevent 2017

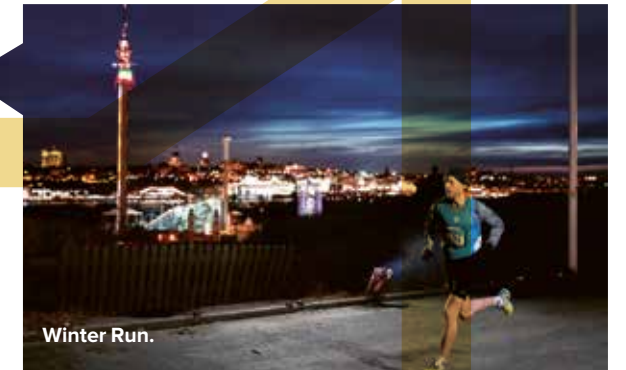
Events in cooperation

Löpmästare på Djurgården

Årets upplaga av Winter Run ägde rum på Djurgården den 28 januari. Den 10 km långa bansträckningen gick på Djurgården med start, varvning och mål på Skansen. Stockholm Urban Trail var en annan löptävling, den 13 augusti, där loppet gick genom kända och okända byggnader och platser i Stockholm. En del av årets lopp gick rakt över Skansen en tidig morgon.

Winter Run

The yearly Winter Run was held at Djurgården with start and finish on Skansen.

After work på Skansen

Den 25 augusti förvandlade Sollidenplan till ett stort mingelområde med musik, mat och dryck och nattklubbstämning. Afterworkeventet arrangerades av företaget Out of Office i samarbete med Rasta Kulturrestauranger och Skansen för andra året i rad. Över 3 500 gäster kom. Ett gigantiskt tält med transparent tak vädersäkrade eventet och ramade in Sollidenplan.

Happy hour at Skansen

A happy hour event on the evening of 25 August saw Sollidenplan transformed into one large meeting place, with music, food, drink and a nightclub atmosphere. An enormous marquee with a transparent roof provided protection from the elements.

Babblarna – succé och fullsatt

Babblarna verkar vara alla små barns favoriter. När deras nya musikal gavs på Sollidenscenen den 27 augusti blev det snudd på kalabalik. Över 2 000 barnvagnar samsades vid sidan av publikplatserna och alla platser framför scenen var upptagna. Det var en strid ström av föräldrar med barn in till scenområdet in i det sista och sen körde Babblarna på sin intensiva och svängiga musikal.

Children's musical draws a crowd

The children's Babblarna musical was performed on the Solliden Stage on 27 August, and was a big hit. More than 2,000 buggies converged alongside the public areas, and all the spaces in front of the stage were filled.

Förvaltningsberättelse 2017

Styrelsen och verkställande direktören för Stiftelsen Skansen får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2017-01-01–2017-12-31.

Stiftelsens ändamål

Stadgarnas ändamålsparagraf anger att:
“Stiftelsen Skansen skall med särskild hänsyn till Skansens karaktär av friluftsmuseum ha till ändamål att bedriva en verksamhet som bygger vidare på och utvecklar det nuvarande Skansen genom fortsatta insatser för att levandegöra svensk kultur och natur samt genom att kring ett centrum av kulturminnen skapa en levande miljö för olika fritidsintressen. Skansen skall verka i nära kulturellt och vetenskapligt samarbete med Stiftelsen Nordiska museet.
Skansen skall vårda det kulturhistoriska byggnadsbeståndet. Skansens verksamhet skall inte ha till syfte att ge vinst.”
Mot bakgrund av nedan kan konstateras att stadgarnas ändamålsparagraf har tillgodosetts under året.

Väsentliga händelser under året

Skansens besökssiffror 2017 uppgick till 1 344 605 gäster vilket jämfört med 2016 var en minskning med cirka 25 000 gäster, där en förklaring kan vara fri-entréreformen för vissa statliga muséer, utifrån att minskningen av gäster till sin helhet härrör från Stockholmsområdet, vilket framgått av förd besöksstatistik. Antalet utländska turister ökar där Tyskland står för cirka 20 % av de utländska gästerna och USA för cirka 14 %. Övriga stora besökarländer är Frankrike, Storbritannien, Finland, Norge och Italien.
Den under 2016 testamenterade fastigheten i Västerhaninge har under 2017 försålts.

Reparationer, underhåll och investeringar

Den stora renoveringen av Tottieska gården, som bekostas av en utökad gåva från Brandkontoret, startade 2012 och fortsatte under 2017. Efter färdigställandet av den fasta inredningen har arbetet med den lösa inredningen tagit vid. Den första etappen av detta arbete har omfattat möblering av äldre och nya rum på övervåningen. Detta arbete har genomförts under 2017.

”Täta tak” är ett flerårigt projekt som under 2017 tätat åtta tak. Vid Krukmakeriet har uppförts en tillbyggnad för att utöka prova-på-verksamhet för våra gäster. Rulltrappan har fått nya stegkedjor för den uppåtgående trappan.

Byggandet av anläggningen Baltic Sea Science Center (BSSC), som kommit till stånd tack vare en donation från Stiftelsen Baltic Sea 2020, inleddes tidigt under året och har varit i full byggdrift under sommar/höst 2017. Bygget är komplext, inte minst med hänsyn tagen till pågående verksamhet runt omkring området och med installerandet av flera större akvarier, vilket gör att arbetet måste utföras med stor omsorg. BSSC blir ett kunskapscenter om Östersjöns unika och känsliga miljö samt hur vi alla påverkar denna miljö. Arbetet med framtagande av innehåll och utställning pågår i nära samarbete med Stockholms Universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet SLU.

Samarbeten och sponsring

Skansens pedagogiska verksamhet är beroende av både interna och externa samarbeten. Samhällsaktörer från både privat såsom offentlig sfär är knutna till den öppna pedagogiska verksamheten som till exempel Ordenshuset Brofästet (IOGT-NTO), Konsum (Konsumentföreningen Stockholm) och Järnhandeln (Järnhandelns intresseförening). Samarbetet med Stiftelsen Nordiska museet avseende administration av Nordiska museets deponerade föremål på Skansen samt rådgivning angående föremålsvård fortlöper. Samarbetet med projektpartnern Konsumentföreningen Stockholm (KfS) utökades under året med ett utbildningsprogram om matsvinn som vänder sig till förskolan. Cirka 3 500 barn deltog i programmet på Lill-Skansen under året.

Avtal/tillstånd

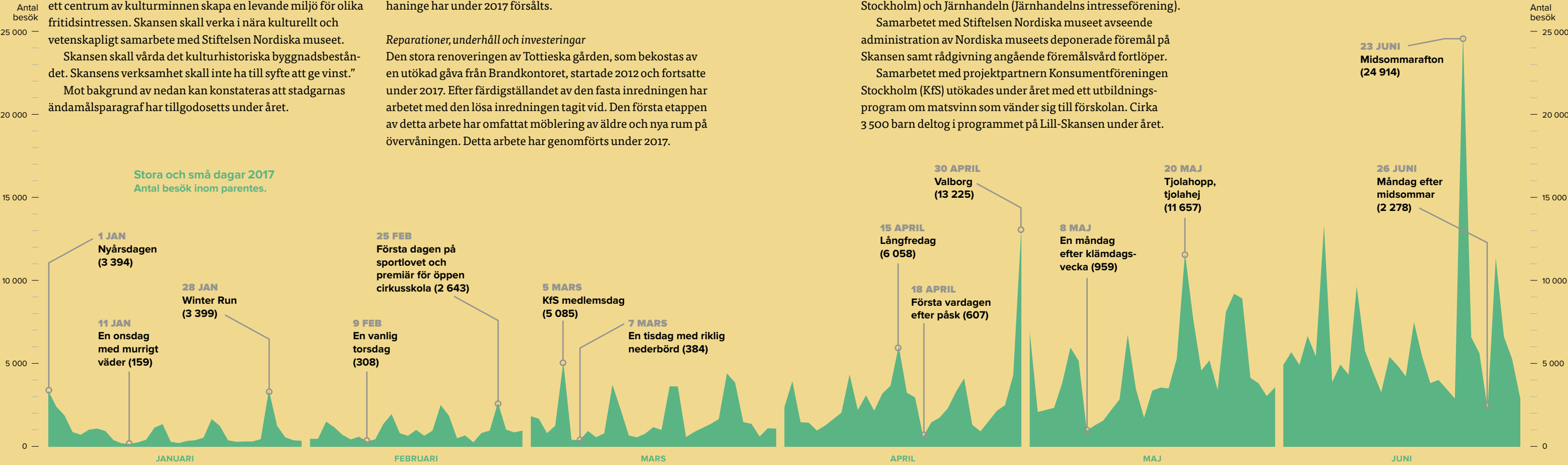
Genom en överenskommelse med Naturskyddsföreningen får Skansen möjlighet att visa den utrotningshotade arten vitryggig hackspett. En avelsstation i anslutning till voljären har uppförts under 2017, vilken finansierades via en gåva från Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner.

Utredningar och uppdrag

Skansens framtagna avfallsplan är implementerad. Med fokus på återvinning, användarvänlighet och god arbetsmiljö blev de första åtgärderna källsortering av förpackningar, förbättrad sortering av avfall i befintlig omlastningsstation samt införskaffande av mer funktionella papperskorgar.

Programverksamhet

Arrangemangen på och kring Sollidenscenen var i fokus för sommarens programverksamhet även detta år. Allsången, som genomförs i samarbete med Sveriges Television, genomfördes under åtta tisdagskvällar. Ett serieprogram, Körklang, presenterades under tre torsdagar liksom ett flertal fristående konserter med populära artister.

Internationellt samarbete

Medarbetare från Skansens zoologiska avdelning deltog under året i ett flertal branschtillhöriga medlemsmöten, inom djurparksorganisationen Eaza, rörande EU-gemensamma frågor.

Medarbetare från Skansens kulturhistoriska avdelning deltog under året i medlemsmöten inom museiorganisatio- nerna FRI, AEOM och Sveriges muséer.

Verksamhetsutveckling

Skansen har fortsatt sin ledarskapsutbildning för avdelnings-, enhets- och gruppchefer samt genomfört service- och medar- betarskapskurser för samtliga anställda. Implementeringen av den nya grafiska profilen fullföljdes och färdigställdes under året.

Skansen har under året lanserat fas ett av en omfattande skyltuppdatering med målsättningen att underlätta och till- gängliggöra parken och dess olika delar för gästerna. De nya skyltarna har designats utifrån ett tillgänglighetsperspektiv och är på både svenska och engelska.

Händelser i en nära framtid

Byggandet av anläggningen Baltic Sea Science Center kommer att fortgå hela 2018. Invigningen beräknas äga rum under första kvartalet 2019.

Ekonomisk översikt

Entrépriserna höjdes under året. Sammanlagt steg intäkterna från entréer och årskort med 10,7 mkr från 114,4 mkr år 2016 till 125,1 mkr 2017. Intäkterna från olika programaktiviteter och grupparrangemang nådde 13,0 mkr, intäkterna från arren- datorerna uppgick till 10,3 mkr samt försäljningsintäkterna uppgick till 18,2 mkr.

Statsbidraget ökade under 2017 med 0,9 mkr, eller 1,2 %, till 72,9 mkr vilket inte är i paritet med vår lönekostnadsutveck- ling om cirka 4 mkr, eller 2,5 %. Statsbidragets utgör endast 29 % av Skansens totala intäkter.

Personalkostnaderna uppgick till 145,9 mkr och medel- antalet anställda har varit 263.

Investeringar i byggnader, markanläggningar, maskiner, inventarier, datorer och fordon uppgick till 4,7 mkr under 2017 vilket kan jämföras med 2016 års investeringar om 12,9 mkr.

Flerårsöversikt (tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Omsättning	254 327	252 608	234 429	233 792	224 054
Verksamhetsresultat	4 933	5 116	884	2193	8 982
Årets resultat	7 263	5 186	586	1 958	9 175
Eget kapital	128 520	121 257	116 070	115 484	113 526
Balanslikviditet (%)	98	73	73	56	70
Statsbidrag i % av totala intäkter	29%	29%	30%	30%	30%
Antal anställda	263	268	268	267	256

Eget kapital (tkr)	Grund kapital	Egna fonder	Re se rv. egenverks. resultat	Balans.	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	4 600	1 905	115 945	–1 194	0
Årets resultat					7 263
Belopp vid årets utgång	4 600	1 905	115 945	–1 194	7 263

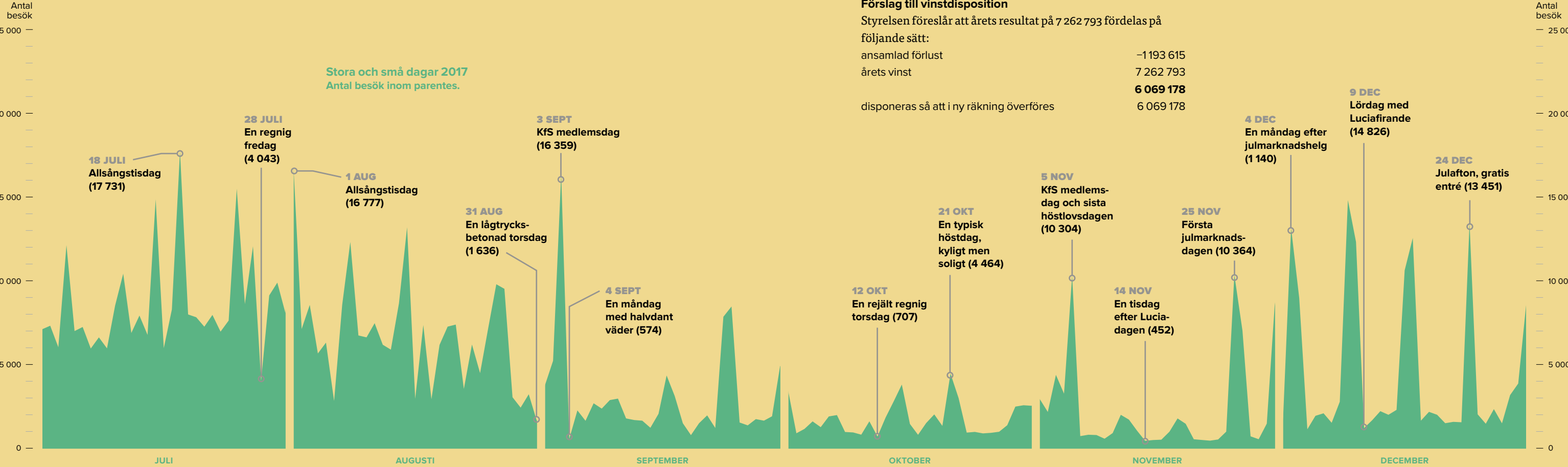
En närmare presentation av det ekonomiska utfallet framgår av resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt noter. Enligt kraven i Skansens riktlinjer lämnas en särskild resultat- redovisning till regeringen.

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efter- följande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med tilläggsupplysningar.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att årets resultat på 7 262 793 fördelas på följande sätt:

ansamlad förlust	–1 193 615
årets vinst	7 262 793
	6 069 178
disponeras så att i ny räkning överföres	6 069 178

Resultaträkning ^(Tkr)

Statement of profit and loss ^(KSEK)

		2017-01-01	2016-01-01
	Not (Note)	–2017-12-31	–2016-12-31
Intäkter			
Statsbidrag	1	73 397	72 008
Inträdesavgifter och årskort		125 097	114 443
Program- och aktivitetsintäkter	2	13 032	16 133
Försäljning och lotterier		18 205	18 506
Lokalhyror och arrenden		10 338	10 080
Övriga intäkter	3	14 258	21 438
Summa intäkter		254 327	252 608
Kostnader			
Verksamhetens kostnader	4, 5, 6	–87 456	–89 491
Personalkostnader	7	–145 822	–141 609
Avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar		–16 059	–16 393
Övriga rörelsekostnader		–58	0
Summa kostnader		–249 395	–247 492
Verksamhetsresultat		4 933	5 116
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		464	394
Resultat från värdepapper	8	2 481	387
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	–615	–711
Summa finansiella poster		2 330	70
ÅRETS RESULTAT		7 263	5 186

Revenues
Government grant
Admission fees and season tickets
Revenues from events
Sales and lotteries
Rentals and tenancy fees
Other revenues
Total revenues

Costs
Operative costs
Personnel costs
Depreciation and write-off of fixed assets
Other operating costs
Total costs

Result of operations

Result from financial investments
Other interest income and similar profit/loss items
Result from securities
Interest expenses and similar profit/loss items
Total of financial investments

NET PROFIT/LOSS FOR THE YEAR

Balansräkning ^(Tkr)

Balance sheet ^(KSEK)

	Not (Note)	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	10	117 540	122 606
Maskiner och andra tekniska anläggningar	11	14 250	16 365
Inventarier, verktyg och installationer		17 038	10 362
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	12	4 220	18 266
		153 048	167 599

<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	13	16 943	13 089
		16 943	13 089

Summa anläggningstillgångar	169 991	180 688
------------------------------------	----------------	----------------

Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Råvaror och förnödenheter		4 235	4 320
		4 235	4 320

<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		3 460	3 986
Övriga fordringar		5 214	2 545
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	6 031	6 040
		14 705	12 571

<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		43 226	27 179
		43 226	27 179

Summa omsättningstillgångar	62 166	44 070
------------------------------------	---------------	---------------

SUMMA TILLGÅNGAR	232 157	224 758
-------------------------	----------------	----------------

ASSETS
Fixed assets
<i>Tangible assets</i>
Buildings and land
Machines and other plant
Equipment, tools, installations
Construction in progress and advances regarding property, plant and equipment

<i>Financial assets</i>
Investments held as fixed assets

Total fixed assets

Current assets
<i>Stock etc.</i>
Raw materials and consumables

<i>Current liabilities</i>
Accounts receivable
Other receivables
Prepaid expenses and accrued income

<i>Cash and bank balances</i>
Cash and bank balances

Total current assets

TOTAL ASSETS

Balansräkning (forts.) (Tkr)

Balance sheet (cont.) (KSEK)

	Not (Note)	2017-12-31	2016-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Grundkapital		4 600	4 600
Egna fonder		1 905	1 905
Fritt eget kapital			
Reserverat från egen verksamhet		115 945	115 945
Balanserad vinst eller förlust		-1 194	-6 380
Årets resultat		7 263	5 186
Summa eget kapital		128 519	121 256
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	1 114	1 161
Övriga avsättningar		2 742	2 512
Summa avsättningar		3 856	3 673
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	16	36 044	38 573
Summa långfristiga skulder		36 044	38 573
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	17	2 529	2 529
Förskott från kunder		192	145
Leverantörsskulder		18 571	11 501
Aktuella skatteskulder		278	359
Övriga skulder		2 897	2 741
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	21 640	22 214
Skuld erhållna ej utnyttjade bidrag och fondavkastningar	19	17 631	21 767
Summa kortfristiga skulder		63 738	61 256
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		232 157	224 758

EQUITY AND LIABILITIES	
Equity	
Restricted equity	
Foundation capital	
Own reserves	
Unrestricted equity	
Reserves from own operations	
Profit or loss brought forward	
Net profit/loss for year	
Total equity	
Provisions	
Provisions for pensions and similar obligations	
Other provisions	
Total provisions	
Long-term liabilities	
Liabilities to credit institutions	
Total long-term liabilities	
Current liabilities	
Liabilities to credit institutes	
Advance payment from customers	
Accounts payable	
Current tax liabilities	
Other liabilities	
Accrued expenses and deferred income	
Liability for received but unused grants and yield from funds	
Total current liabilities	
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES	

Kassaflödesanalys (Tkr)

Cash flow (KSEK)

	2017-01-01 Not (Note)	2016-01-01 -2016-12-31
Den löpande verksamheten		
Verksamhetsresultat	4 933	5 116
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	16 059	16 393
Räntor, utdelningar, nedskrivningar mm	2 330	70
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	23 322	21 579
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet		
Förändring av varulager	84	201
Förändring av kundfordringar	526	-208
Förändring av kortfristiga fordringar	-2 659	931
Förändring av leverantörsskulder	7 042	-2 434
Förändring av kortfristiga skulder	-4 376	-5 275
Kassaflöde från den löpande verksamheten	23 939	14 794
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-1 508	-16 813
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	-3 854	-297
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-5 362	-17 110
Finansieringsverksamheten		
Amortering av lån	-2 529	-1 898
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2 529	-1 898
Förändring av likvida medel	16 048	-4 214
Likvida medel vid årets början	27 179	31 393
Likvida medel vid årets slut	43 227	27 179

Current operations
Result of operations
Adjustments for items not included in cash flow
Interest, dividends, write-off, etc.
Cash flow from current operations prior to changes in working capital
Cash flow from changes in working capital
Change in stock
Change in accounts receivable
Change in receivables
Changes in accounts payable
Change in current liabilities
Cash flow from current operations
Investment operations
Investments in tangible assets
Investments in financial assets
Cash flow from investment operations
Financing operations
Long-term borrowings
Cash flow from financing operations
Change in liquid assets
Liquid assets at beginning of year
Liquid assets at year-end

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).
Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Värderingsprinciper

Fordringar
Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder
Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden där inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning
Inkomsten redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhålla. Stiftelsen redovisar därför inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans. Avdrag görs för lämnade rabatter.
Ränta redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden.
Royalty periodiseras i enlighet med den aktuella överenskommelsens ekonomiska innebörd. Utdelning redovisas när aktieägarens rätt att få utdelning bedöms som säker.

Varuförsäljning
Försäljning av varor redovisas när stifelsen till köparen har överfört de väsentliga risker och förmåner som är förknippade med ägandet, normalt när kunden har varorna i sin besittning.

Hyror
Hyesintäkter från uthyrning av stiftelsens lokaler redovisas linjärt över arrendeperioden.

Offentliga bidrag
Offentligt bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som stiftelsen fått eller kommer att få.
Offentliga bidrag som inte är förenade med krav på

framtida prestation, så kallade ovillkorade bidrag, intäktsförs när villkoren för att få bidraget uppfyllts, det vill säga oftast i samband med att bidrag erhålls. Offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation, så kallade villkorade bidrag, skuldförs när bidraget erhålls och intäktsförs därefter när prestationen utförs.
Offentliga bidrag som hänför sig till förvärv av en anläggningstillgång minskar tillgångens anskaffningsvärde.
Offentliga bidrag som hänför sig till förvärv av en omsättningstillgång minskar tillgångens anskaffningsvärde.

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Skansen tillämpar komponentavskrivning vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen. Mark är inte föremål för avskrivning.

Följande nyttjandeperioder tillämpas:
Byggnader10–60 år
Markanläggningar10 år
Fordon, maskiner och övriga inventarier 5-10 år
Djur5–10 år
IT-utrustning3 år

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärde.
Finansiella tillgångar och finansiella skulder redovisas när stiftelsen blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången upphör eller regleras, eller när de risker och fördelar förknippade med tillgången överförs till annan part. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgörs eller upphör.
Kundfordringar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för befarade förluster. Leverantörsskulder och andra icke-räntebärande skulder värderas till nominellt belopp.
Finansiella anläggningstillgångar och finansiella lång-

fristiga skulder samt räntebärande kortfristiga finansiella fordringar och skulder värderas såväl vid första redovisningstillfället som i efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärde, vilket normalt är detsamma som verkligt värde (transaktionsvärdet) vid anskaffningstidpunkten med tillägg av direkt hänförliga transaktionsutgifter såsom courtage.

Nedskrivning av finansiell anläggningstillgång.
Per varje balansdag bedömer stiftelsen om det finns indikationer på nedskrivningsbehov. Bedömningen görs individuellt post för post. Stiftelsens värdepappersportfölj utgör en post då stiftelsen utformat och dokumenterat en riskspridningsstrategi och de finansiella instrumenten i portföljen är klart identifierbara.

För finansiella anläggningstillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde görs nedskrivning av redovisat värde till nuvärdet av den bästa uppskattningen av framtida kassaflöden diskonterat med tillgångens ursprungliga effektivränta eller aktuell ränta på balansdagen för tillgångar med rörlig förräntning. Tillgångar med rörlig ränta diskonteras med aktuell ränta på balansdagen. För finansiella anläggningstillgångar som handlas på en aktiv marknad har stiftelsen valt att göra nedskrivningar till verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader.
För finansiella anläggningstillgångar som inte värderas till upplupet anskaffningsvärde görs nedskrivning av redovisat värde till det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nuvärdet av den bästa uppskattningen av de framtida kassaflöden som tillgången förväntas ge.
Per varje balansdag bedöms om en tidigare nedskrivning ska återföras helt eller delvis till följd av att de skäl som låg till grund för nedskrivningen har förändrats.

Leasing
Samtliga leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Varulager
Varulagret är värderat till ett genomsnittligt anskaffningsvärde. Nedskrivning av inkuranta varor sker i samband med inventering.

Avsättningar
Avsättningar redovisas när det finns en legal eller informell förpliktelse till följd av en tidigare händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och beloppen kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Tidpunkten eller beloppet för utflödet kan fortfarande vara osäker.
En avsättning redovisas till den bästa uppskattningen av

det belopp som krävs för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningar tas endast i anspråk för det utgifter som avsättningen ursprungligen var avsedd för. Avsättningar diskonteras till sina nuvärden där pengars tidsvärde är väsentligt.

Ersättningar till anställda
Ersättningar till anställda i form av löner, bonus, betald semester, betald sjukfrånvaro m.m. samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Ersättningar vid uppsägning
Ersättningar vid uppsägningar, i den omfattning ersättningen inte ger stiftelsen några framtida ekonomiska fördelar, redovisas som en skuld och en kostnad när stiftelsen har en legal eller informell förpliktelse att lämna ersättningar till anställda som avslutar sin anställning.

Förmånsbestämda pensionsplaner
Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt erhållna besked från SPP Konsult. Avgiftsbestämda pensionsplaner
Avgifter för avgiftsbestämda pensionsplaner kostnadsförs löpande.

Övriga upplysningar
Totalt Eget kapital har en ingående balans om 121 256 tkr. Årets resultat 7 263 tkr förs till balanserat resultat varför Eget kapital har en utgående balans om 128 519 tkr.

Verksamhetsresultat
Resultat efter avskrivningar och jämförelsestörande poster men före finansiella intäkter och kostnader.

Eget kapital
Stiftelsens nettotillgångar, dvs skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Balanslikviditet (%)
Omsättningstillgångar inklusive lager m.m. i procent av kortfristiga skulder

Noter (Tkr)

Not 1 Statsbidrag

	2017	2016
Anslag från Kulturdepartementet	72 900	72 008
Bidrag från Riksantikvarieämbetet	497	
	73 397	72 008

Not 2 Program- och aktivitetsintäkter

	2017	2016
Skansen gemensamt	70	256
Marknads- och kommunikationsavdelningen	1 899	2 224
Kulturhistoriska avdelningen	1 262	1 326
Park- och trädgårdsavdelningen	6	34
Evenemangsavdelningen	4 325	7 685
Zoologiska avdelningen	2 404	2 093
Bygg- och fastighetsavdelningen	3 066	2 515
	13 032	16 133

Not 3 Övriga intäkter

	2017	2016
Anställningsstöd	405	806
Vidarefakturerade konsumtionsavgifter	4 310	4 748
Gåvor	921	3 766
Försäkringsersättningar	15	-44
Sponsorintäkter	5 719	9 722
Utdelningar från anknutna stiftelser	1 238	1 600
Övrigt	1 650	841
	14 258	21 439

Not 4 Leasingavtal

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 812 013 kronor (få 614.862 kr).
Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2017	2016
Inom ett år	754	411
Senare än ett år men inom fem år	1 554	1 032
Senare än fem år	0	26
	2 308	1 469

Not 5 Arvode till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

	2017	2016
BDO Mälardalen AB		
Revisionsuppdrag	367	522
Momsrådgivning	38	
	405	522

Not 6 Verksamhetens kostnader

2016 räknades även leasing samt arvode till revisorer in under denna not.

	2017	2016
Skansen gemensamt	8 749	8 349
Marknads- och kommunikationsavdelningen	24 626	26 736
Kulturhistoriska avdelningen	2 968	2 482
Zoologiska avdelningen	3 609	3 258
Park- och trädgårdsavdelningen	7 106	6 838
Evenemangsavdelningen	12 990	14 031
Bygg- och fastighetsavdelningen	26 191	27 797
	86 239	89 491

Not 7 Anställda och personalkostnader

	2017	2016
Medelantalet anställda		
Kvinnor	164	168
Män	99	100
	263	268

Löner och andra ersättningar

Styrelse och Skansenchef	1 950	1 910
Tillsvidareanställda	71 044	69 383
Säsonganställda	26 526	25 763
	99 520	97 056

Sociala kostnader		
Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	31 878	31 493
Pensionskostnader inkl löneskatt	9 779	9 437
Övriga personalkostnader	4 645	3 622
	46 302	44 552

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	145 822	141 608
---	---------	---------

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	60 %	60 %
Andel män i styrelsen	40 %	40 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %

Skansenchefen har, förutom ordinarie månadslön, rätt till en pensionsförsäkring enligt ITP-planen samt en pensionsförsäkring hos valfritt försäkringsbolag.
Den sammanlagda pensionspremien, utöver ITP, år 2017 var 179 tkr (få 178 tkr). Uppsägningstiden från Skansens sida är 24 månader.

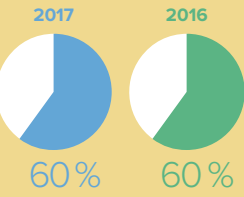
Not 8 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2017	2016
Vinst vid försäljning av värdepapper	2 911	476
Förlust vid försäljning av värdepapper	-642	-89
Återföring av nedskrivningar	212	
	2 481	387

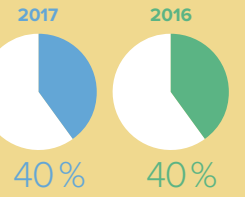
Not 9 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2017	2016
Övriga räntekostnader	615	711
	615	711

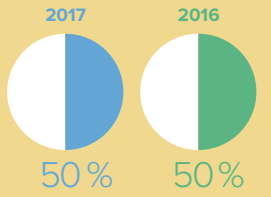
Andel kvinnor i styrelsen

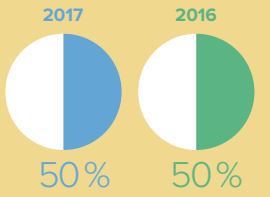
Andel män i styrelsen

Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare

Andel män bland övriga ledande befattningshavare

Not 10 Byggnader och mark

	17-12-31	16-12-31
Ingående anskaffningsvärden	180 285	170 960
Inköp	5 778	9 325
Försäljningar/utrangeringar	-2 616	

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	183 447	180 285
--	---------	---------

Ingående avskrivningar	-42 563	-34 650
Årets avskrivningar	-8 228	-7 914
Utgående ackumulerade avskrivningar	-50 791	-42 564

Ingående nedskrivningar	-15 115	-15 115
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-15 115	-15 115

Utgående redovisat värde	117 541	122 606
Bokfört värde byggnader	78 895	83 740
Bokfört värde mark	38 645	38 866
	117 540	122 606

De nya anläggningstillgångarna för 2017 är bland annat djuranläggningen Älghägnen och Lekplatsen Ekorrparken.

Not 11 Fordon, maskiner, inventarier och djur

	17-12-31	16-12-31
Ingående anskaffningsvärden	84 400	80 788
Inköp	12 449	3 612
Försäljningar/utrangeringar	-4 660	

Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	92 189	84 400
--	--------	--------

Ingående avskrivningar	-56 028	-47 548
Försäljningar/utrangeringar	4 152	
Årets avskrivningar	-7 380	-8 479
Utgående ackumulerade avskrivningar	-59 256	-56 027

Ingående nedskrivningar	-1 646	-1 646
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-1 646	-1 646

Utgående redovisat värde	31 287	26 727
--------------------------	--------	--------

Bland de nyanskaffade anläggningstillgångarna 2017 finns:
Nya kassasystemet SIR, Wifi, Scenutrustning till olika scener, utrymningslarm och kontorsmöbler

	17-12-31	16-12-31
Pågående investeringar byggnader och markanläggningar	2 186	7 884
Pågående investeringar maskiner, inventarier, fordon och djur	2 034	10 382
	4 220	18 266

	17-12-31	16-12-31
Ingående anskaffningsvärden	13 330	13 032
Inköp	20 624	2 161
Försäljningar/utrangeringar	-16 982	-1 864
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 972	13 329
Ingående nedskrivningar	-241	-241
Försäljningar/utrangeringar	212	
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-29	-241

Utgående redovisat värde	16 943	13 088
--------------------------	--------	--------

Av redovisat värde avser 1 687 tkr aktier och andelar samt 15 285 tkr räntebärande papper. Marknadsvärdet är 17 027 tkr (få 15 552 tkr) .

	17-12-31	16-12-31
Förutbetalda kostnader	2 897	2 320
Upplupna hyresintäkter	2 592	3 246
Upplupet anställningsstöd	49	29
Övriga upplupna kostnader	493	445
	6 031	6 040

	17-12-31	16-12-31
Pensionsåtagande enligt FPG/PRI	897	933
Upplupen löneskatt på pensionsåtagande 24,26 %	218	228
Trygghetsrådet	2 742	2 512
	3 857	3 673

	17-12-31	16-12-31
Förfaller senare än ett år men inom fem år efter balansdagen	10 118	10 118
Förfaller senare än fem år efter balansdagen	25 926	28 455
	36 044	38 573

	17-12-31	16-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	10 000	10 000
Utnyttjad kredit uppgår till	0	0

	17-12-31	16-12-31
Semesterlöneskuld	4 744	4 746
Upplupna löner och sociala avgifter	7 664	7 875
Övriga upplupna kostnader	3 740	4 441
Förutbetalda hyresintäkter	1 063	1 192
Förutbetalda årskort/gruppkort	4 428	3 958
Övriga förutbetalda intäkter	0	0
	21 639	22 212

Not 19 Skuld erhållna ej utnyttjade bidrag och fondavkastningar

Villkor som inte uppfyllts avseende offentliga bidrag samt har redovisats som skuld.

	17-12-31	16-12-31
Skuld erhållna ej utnyttjade bidrag och fondavkastningar	17 631	21 767
	17 631	21 767

Styrelsens underskrifter

Signatures of the Board

Stockholm den 13 februari 2018

Chris Heister
Ordförande
Chair

Per-Magnus Nilsson

Nisha Besara

Sanne Houby- Nielsen

Thomas Rolén

Brutus Östling

John Brattmyhr
Verkställande direktör
Director

Vår revisionsberättelse har lämnats den 14 mars 2018
Our audit report was presented on 14 March 2018

Ove Olsson
Auktoriserad revisor
Authorized Public Accountant

Emilie Sleth
Auktoriserad revisor
Authorized Public Accountant

Skansens uppdrag

Mission statement

Friluftsmuseet Skansens uppdrag är att, med gästen i centrum:

- Ge insikt om och upplevelser av Sveriges kultur- och naturhistoria, i relation till samtiden och med sikte på framtiden. Skansen ska bedriva folkbildning, som en grund i verksamheten.
- Gestalta bilder av kultur och natur i Sverige, i huvudsak från 1700-talet och framåt, utifrån dokumenterad kunskap och så trovärdigt som möjligt. Skansen ska vårda och bevara samlingarna av byggnader, föremål, växt- och djurarter. Skansen ska vidare bidra till bevarandet av mångfald med betoning på nordiska djur och växter.
- Vara en engagerande och lustfylld nationell mötesplats och en politiskt och religiöst obunden arena för en mångfald av kulturyttringar. Skansen ska vårda och utveckla anläggningen som kultur- och naturmiljö. Skansen ska vidare skapa goda förutsättningar för alla gäster, oavsett ålder och bakgrund, att mötas.
- Inom ramen för uppdraget ska Skansen, utan att göra avkall på självständighet, kvalitet och trovärdighet, skapa en ekonomi som möjliggör egen utvecklingskraft. I detta ingår ett aktivt deltagande i ett varierat nationellt och internationellt samarbete.

Skansens varumärkeslöfte

På Skansen möts det förflutna och nuet, fantasi och fakta, djur och kultur, traditioner och trender. Här möts det mångsidiga och unika, det lekfulla och det flyktiga. Sveriges själ i ett levande museum, mitt i Stockholm. Livfullt, lustfyllt och glädjerikt för alla generationer, tillfällen och sinnesstämningar. Skansen – historier får liv.

Vårt gästlöfte

I mitt möte med gästen är jag Skansen. Skansen är till för gästen.

Våra värdeord

• Välkomnande • Ansvarsfull • Omtänksam • Överraskande

The Skansen open-air museum's mission embraces the following tasks with focus on our visitors:

- Providing insights into Sweden's heritage and natural history relative to the present day and with an eye to the future. Popular education will have a fundamental place in Skansen's operations.
- Portraying life and nature in Sweden mainly from the 18th century onwards as accurately as possible based on well-documented knowledge. Skansen shall preserve the collections of buildings and physical objects, as well as species of plants and animals. Skansen shall also help to preserve diversity with a focus on Scandinavian animals and plants.
- Act as an engaging and enjoyable national meeting place and an arena independent of political and religious affiliations for diverse cultural manifestations. Skansen shall preserve and develop the site and its buildings as both a natural and historical environment. Skansen shall promote opportunities for all visitors to meet regardless of age and background.
- Within the framework of its mission, Skansen shall, without detriment to its independence, quality and credibility, create a financial base that allows it to develop from its own resources. This will include active participation in a variety of national and international projects.

Skansen's brand promise

The past and the present, fantasy and reality, animals and culture, traditions and trends – they all meet at Skansen. Here you will find the diverse and unique, the playful and the unexpected. Sweden's soul in a living museum, in the heart of Stockholm. Full of life and bringing pleasure and joy to all generations, occasions and states of mind. Skansen – stories that come alive.

Our visitor promise – in my encounters with visitors I am Skansen. Skansen exists for its visitors.

Our values – Welcoming, Responsible, Considerate, Surprising.

Skansen tackar

Skansen is grateful

För värdefullt samarbete och stöd under 2017 vill Skansen framföra sitt varma tack till:

- Astrid Lindgren Memorial Award
- BalticSea2020
- Betongindustri
- Brandkontoret
- Brandpool AB
- Carl Malmsten Furniture studies, vid Linköpings universitet
- Cementa
- Centrum för biologisk mångfald
- Centrum för lättläst
- Dansinspiratörerna
- Folkets Hus och Parker
- FK Strömstararna
- Friluftsförbundet Stockholm
- Fritidsutvecklarna Idrottsförvaltningen
- Fruktbudet
- FUB
- Föreningen Knyppepinnarna
- Föreningen Sesam
- Föreningen Storstockholms Koloniträdgårdar
- Gehrmans Musikförlag
- Gunvor och Ivan Svenssons stiftelse till minne av deras son Ivan
- Göta Lejon
- H.M. Konungens Hovstall
- ICA Handlarna Öst
- IF Metall
- IOGT-NTO
- Iskarlarna
- Jernarbetarnas verkstadsklubb
- Jussi Björlingsällskapet
- Järnhandelns Intresseförening
- Koloniträdgårdsförbundet
- Konsumentföreningen Stockholm

- Kungl. Skogs- och lantbruksakademien
- Kungsholmens Gymnasium/Stockholms musikgymnasium
- Live Nation
- Linodlarföreningen Fransåker
- LP Flamenco
- Länsstyrelsen i Stockholm – enheten för lantbruksfrågor
- Naturskyddsföreningen
- Naturvårdsverket
- Norges Ambassad
- Operahögskolan
- Stiftelserna Seglora kyrka
- Rabén & Sjögren
- Romska Kulturcentret i Malmö
- Rovdjurscentret De 5 Stora
- Röda Korset
- Saltkråkan AB
- Saltå Kvarn
- Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner
- Semper
- Slöjd Stockholm
- Stiftelsen Mellby Gård
- Stiftelsen Sveriges Nationaldag
- Stockholms flugfiskecenter
- Stockholms läns hemslöjdsförening
- Stockholms Miljöförvaltning
- Stockholms stad, Kulturförvaltningen
- Stockholms stad, Utbildningsförvaltningen
- Stockholms Stadsbibliotek
- Stockholms Universitet
- Studieförbundet Vuxenskolan
- Stödföreningen Gershedens Folkets Hus

We are indebted to the following for their collaboration and support during 2017:

- Stödföreningen för Skansens koloniträdgårdar
 - Svenska Barnmorskeförbundet
 - Svenska Hembryggareföreningen
 - Svenska Institutet
 - Sveriges Hembygdsförbund
 - Sveriges Körförbund
 - Sveriges Lantbruksuniversitet
 - Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
 - Sveriges Television
 - Swedish Match
 - Södermalms Stadsdelsförvaltning
 - Taubesällskapet
 - Telehistoriska föreningen
 - Ulf K Nordensons Stiftelse för hantverk i trä
 - United Stage
 - Viltskadecenter
 - Vårdförbundet
 - Världsnaturfonden WWF
 - Weber, Saint Gobain Sweden AB
 - Wermländska Sällskapet
 - Årstiderna
- samt till Sten Modéer och Maria och Gunnar Svärd som här får representera alla enskilda gåvogivare.

We should also like to thank Sten Modéer and Maria and Gunnar Svärd as representative of numerous private contributors.

*Friluftsmuseet Skansen ska vara i världsklass,
lustfyllt och tillgängligt för alla.*

*Skansen shall be a world-class open-air museum,
enjoyed by all and accessible to everyone.*

Vision fastställd av styrelsen 2008-02-19.
Agreed by the Skansen Board on 19th February 2008.

SKANSEN

Stiftelsen Skansen – Box 27807 – SE-115 93 Stockholm – Sweden
www.skansen.se

